

DARBO RINKA

Renata Miliūnaitė

Vilniaus regiono karjeros planavimo skyriaus
karjeros konsultantė

DARBO RINKA

Ekonominių santykių sistema, kurioje susitinka darbo jėgos paklausa (darbdaviai) ir pasiūla (darbuotojai), formuojanti užimtumą, darbo sąlygas bei darbo užmokestį.

Lietuvoje darbo rinkos situaciją stebi ir analizuoja Užimtumo tarnyba, skelbianti aktualius duomenis apie užimtumą, įvertina nedarbo lygį, siūlo laisvas darbo vietas, taiko rėmimo priemones.

ANKSČIAU PROFESIJOS KEITĖSI LĖTAI ŠIANDIEN JOS KEIČIASI DĖL

-
- Technologijų pažanga, IT kompetencijų įvaldymas
 - Darbo vietų skaitmenizacija, automatizacija, robotizacija
 - Dirbtinio intelekto naudojimas, darbo vietų efektyvinimas, reorganizavimas procesų
 - Klimato politika, tvarumas, žiedinė ekonomika, energetinis efektyvumas
 - Visuomenės saugumas ir poreikiai, sveikata ir integracija, etika

2012–2016 – SKAITMENIZACIJOS PRADŽIA MOKYKLOSE

- elektroniniai dienynai,
- elektroninis bendravimas su tėvais,
- skaitmeninis vertinimas,
- pirmosios virtualios mokymosi platformos.

daugiau administravimo sistemų,
IT naudojimo poreikis,
nuolatinis ryšys su tėvais

2017–2019 m. – interaktyvaus mokymo augimas

- išmaniosios lentos,
- skaitmeninės užduotys,
- projektiniai darbai,
- kompetencijų ugdymas.

kūrybiškumas
kritinis mąstymas
individualių mokinių poreikių atliepimas,
užduočių pritaikymas

2020 M. – DIDYSIS LŪŽIS, PANDEMIJA

- pereiti į nuotolinį mokymą,
- dirbti per Zoom ir Teams,
- kurti skaitmeninę medžiagą,
- išmokti valdyti virtualias klases.

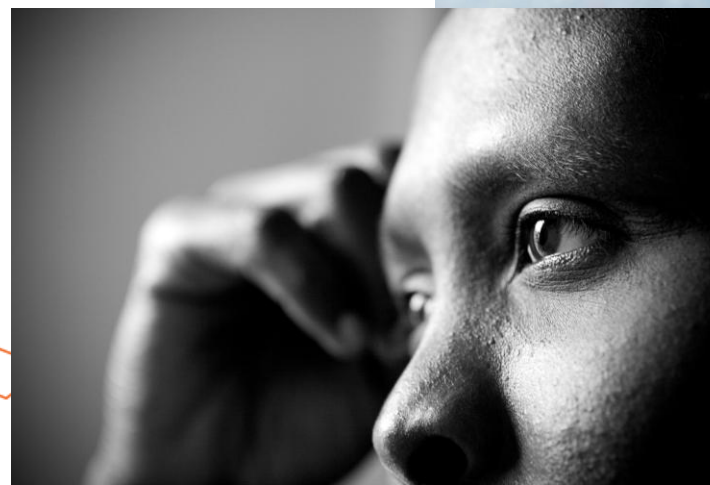
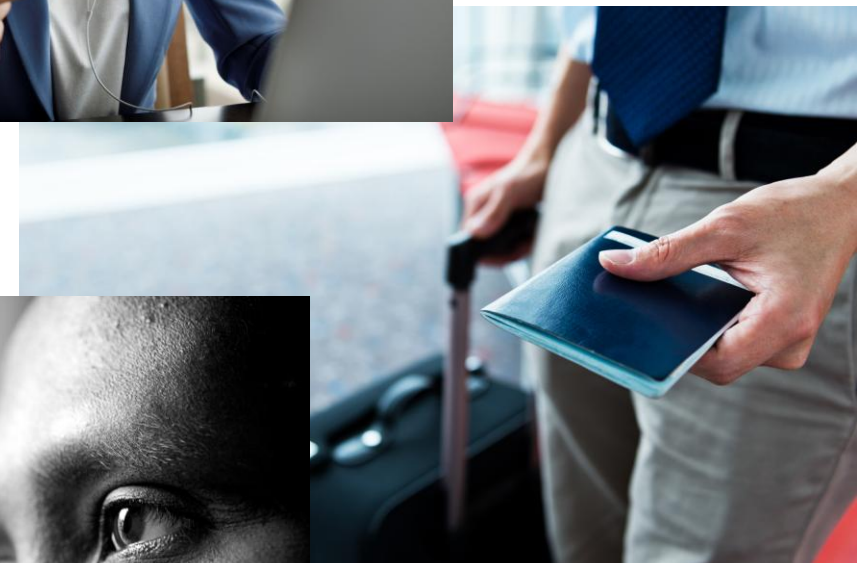
mokinių motyvacija,
emocinė sveikata,
technologiniai skirtumai,
perdegimas.

Mokytojas iki 2015	Mokytojas po 2020 m
žinių perdavimas	mentorius, fasilitatorius
vadovėlis	skaitmeninės priemonės, interaktyvumas
lenta	medijos, Zoom, Teams, DI
vienodas mokymas visiems	individualaus mokymosi organizatorius
autoritetas	emocinis intelektas
dalyko ekspertas	mokymosi proceso kūrėjas
stabili metodika	nuolatinis prisitaikymas prie pokyčių

APLINKOS POKYČIAI

- demografiniai pokyčiai (imigracija, reemigracija)
- kova dėl lygių galimybių visiems
- užtikrinti vienodą atlygį už vienodą darbą
- Z kartos atėjimas į darbo rinką
- visuomenės amžėjimas
- darbuotojų trūkumas kai kuriuose sektoriuose
- profesijų pokyčiai dėl DI poveikio
- gig ekonomika ir projektinis darbas

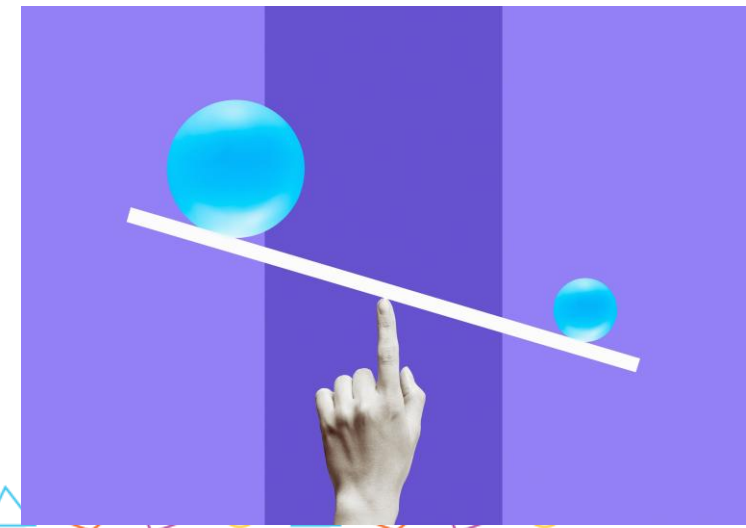
ORGANIZACIJOS SKATINAMOS UŽTIKRINTI LYGIAS GALIMYBES

lyties
amžiaus
negalios
tautybės
šeiminės padėties
religijos
seksualinės orientacijos
ar kitų požymių

- daugėja moterų technologijų, inžinerijos, politikos srityse,
- vyrai dažniau dirba ugdymo ar socialinėje srityje,
- rėmimas integracijos pažeidžiamų asmenų
- įsitraukimo, bendruomeniškumo, pilietiškumo skatinimas

LYČIŲ LYGYBĖ DARBO RINKOJE

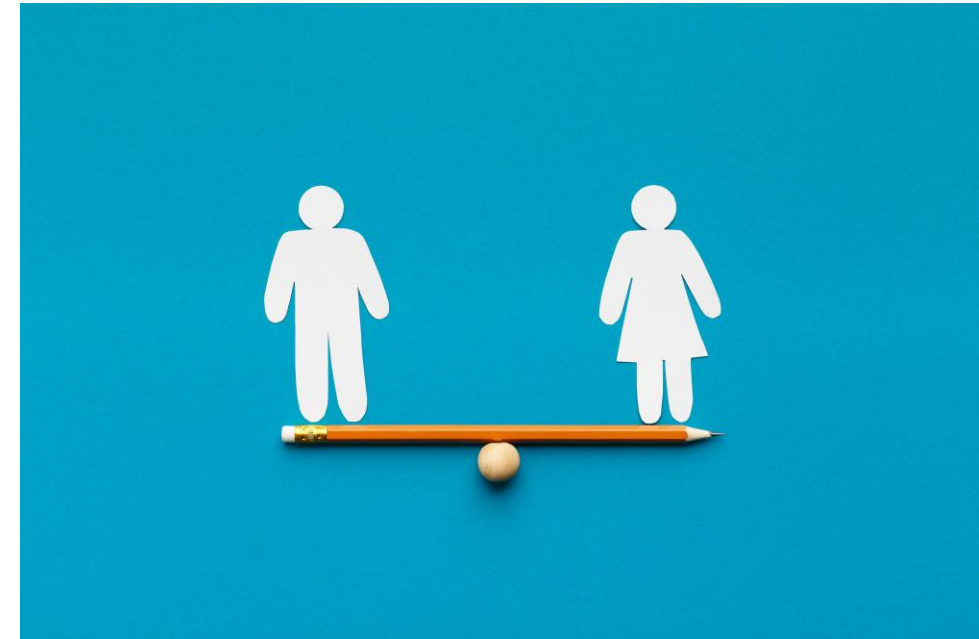
- visuomenės stereotipai,
- darbo kultūra,
- galimybės,
- ekonominio teisingumo klausimas.

„vyriškomis“ :

- IT,
- inžinerija,
- statybos,
- transportas,
- energetika,
- vadovavimas.

„moteriškomis“ :

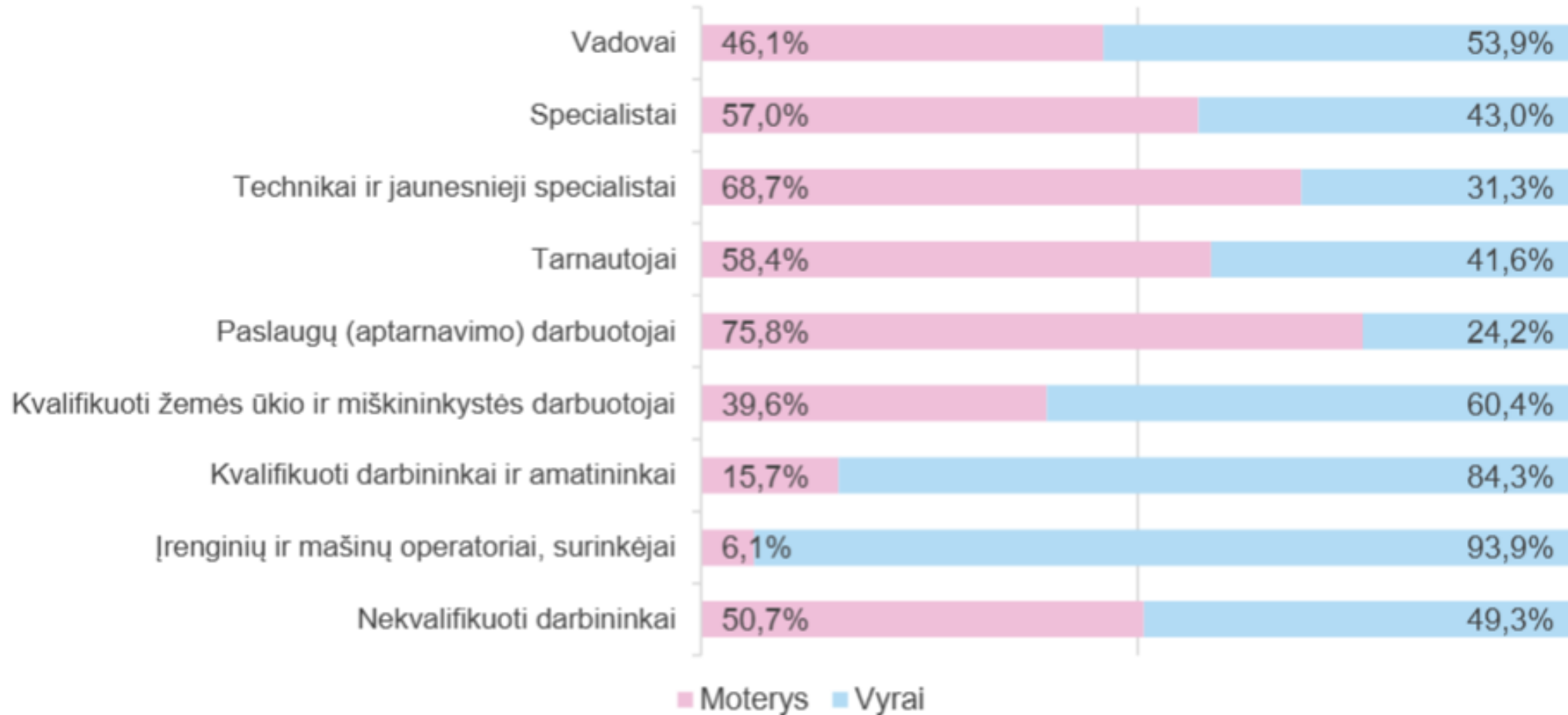
- socialinis darbas,
- ugdymas,
- slauga,
- administravimas,
- grožio paslaugos.

Ateities darbo rinkoje svarbus ne tik atlyginimas, bet ir tai, ar žmogus jaučiasi gerbiamas, girdimas ir vertinamas sąžiningai.

Darbo ieškantieji pagal lytį pagrindinėse profesijų grupėse

Specialisto ar tarnautojo darbo ieškantieji pagal lytį pagrindiniuose profesijų pogrupiuose

Pagrindinės profesijų grupės ir pagrindiniai pogrupiai	Moterys	Vyrai
Specialistai	57,0%	43,0%
Inžinerijos ir fizinių mokslų specialistai	45,1%	54,9%
IT ir ryšių sistemų specialistai	22,9%	77,1%
Sveikatos specialistai	84,2%	15,8%
Mokymo specialistai	83,1%	16,9%
Verslo ir administravimo specialistai	59,4%	40,6%
Teisės, socialinės srities ir kultūros specialistai	73,6%	26,4%
Technikai ir jaunesnieji specialistai	68,7%	31,3%
Jaunesnieji inžinerijos ir fizinių mokslų specialistai	17,1%	82,9%
IT ir ryšių sistemų technikai	17,8%	82,2%
Jaunesnieji sveikatos specialistai	87,8%	12,2%
Jaunesnieji verslo ir administravimo specialistai	75,9%	24,1%
Jaunesnieji teisės, socialinės srities, kultūros ir pan. profesijų specialistai	79,2%	20,8%
Tarnautojai	58,4%	41,6%
Tarnautojai, atliekantys bendras funkcijas	70,7%	29,3%
Klientų aptarnavimo tarnautojai	73,3%	26,7%
Apskaitos, statistikos, finansų ir materialinių vertybių apskaitos tarnautojai	54,9%	45,1%
Kiti tarnautojai (paštininkai ir kt.)	50,5%	49,5%

PROBLEMATIKA

- riboja jaunų žmonių pasirinkimus
- skirtingi lūkesčiai berniukams ir mergaitėms
- mažina pasitikėjimą savimi
- formuoja nuostatą „čia ne man“
- profesijų vaizdavimas medijose
- sukuria atlygio skirtumus tarp sektorių

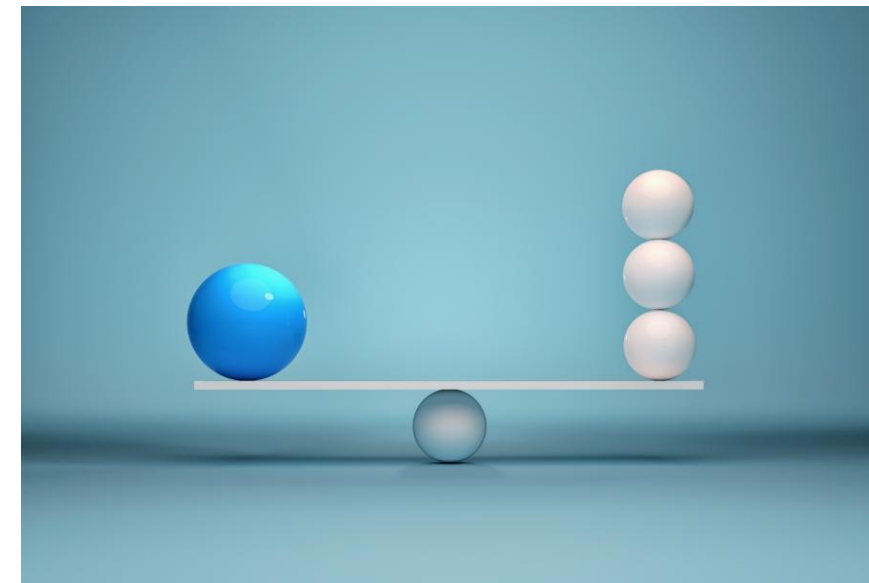
SPRENDIMAI

- platesnis karjeros pažinimas
- lyčių stereotipų aptarimas
- merginų skatinimas STEM srityse
- berniukų skatinimas socialinėse profesijose
- įvairovės politika
- mentorystės programos, šešėliavimas
- objektyvesnė darbuotojų atranka
- vienodos karjeros galimybės

DARBO KULTŪROS IR SANTYKIŲ POKYČIAI

- darbo ir asmeninio gyvenimo balansas
- lankstus darbo organizavimas (nuotolis, hibridinis darbas)
- nuolatinis persikvalifikavimas ir mokymasis visą gyvenimą
- auganti darbuotojo patirties svarba, aukšta kvalifikacija
- praktinių įgūdžių vertės augimas
- darbdavio reputacijos ir organizacijos kultūros reikšmė
- tarpkultūrinė darbo aplinka
- vyresnio amžiaus žmonių išlikimas darbo rinkoje
- karjeros keitimas tampa norma

Z KARTA

renkasi organizacijas, kuriose yra:

- pagarba
- lygybė
- psichologinis saugumas
- lankstumas
- aiški komunikacija
- atsakomybės apibrėžimas
- skaidrumas

*drąsiau kalba apie atlyginimą,
daugiau domisi savo verte rinkoje,
tikisi aiškumo ir sąžiningumo,
siekia aktyviai karjeros pokyčių*

RINKOS POREIKIAI

- didesnis dėmesys prasmingam darbui
- augantis finansinio raštingumo poreikis
- ankstyvas karjeros planavimas mokyklose
- savanorystės ir neformalių veiklų vertė įsidarbinant
- globali konkurencija dėl talentų
- užsienio kalbų svarba darbo rinkoje
- darbuotojų įvairovės valdymas komandose
- Kultūrinis atitikimas
- AI ir žmogaus bendradarbiavimo era

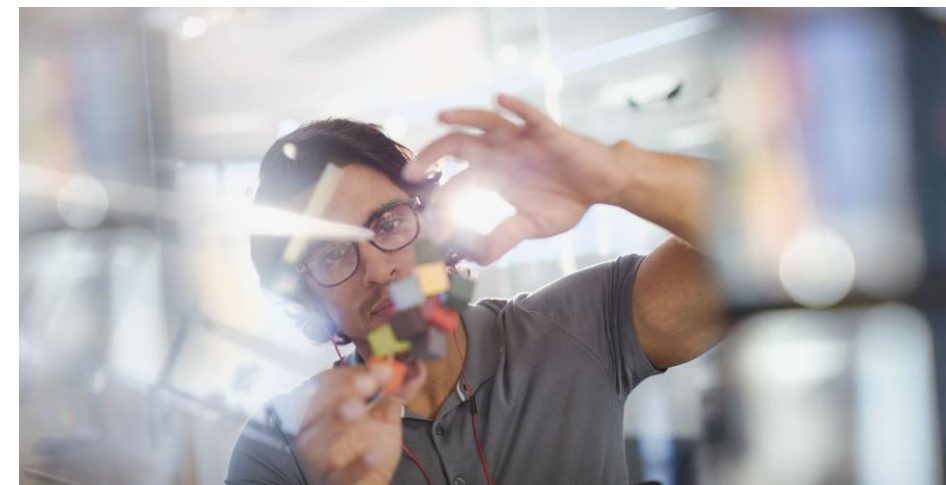
ATEITIES RINKA VERTINS

- kompetencijas, profesionalumą
- gebėjimus ir įgūdžius
- rezultatus, motyvaciją
- kūrybiškumą, iniciatyvumą
- lyderystę, sprendimų priėmimą
- emocinį intelektą
- prisitaikymą, lankstumą
- mokėjimą mokytis.

ATEITIES RINKA

Dinamiška, technologijomis grįsta, orientuota į žmogaus asmenybę ir stiprybes – sėkmę lems ne profesija, o gebėjimas nuolat mokytis, prisitaikyti ir derinti technologinius bei žmogiškuosius įgūdžius.

Darbo turinio pokyčiai

Perkeliamieji įgūdžiai

Žmogus + technologija

KLAUSIMAI

LAIKAS JŪSŲ KLAUSIMAMS

Renata Miliūnaitė

Vilniaus regiono karjeros planavimo skyriaus
karjeros konsultantė

renata.miliunaite@uzt.lt

+37065826787

